

NAŠE HLASY

NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

No. 43 (439) Vol. XI.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT,
OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH.

November 13, 1955.

OSLAVA SVÁTKU 28. ŘÍJNA V TORONTĚ

Čechoslováci, aspoň jednou za rok najdou společný zájem se sejit a vzpomenout slavných dnů vzniku Československa - modelové demokracie, vytvořené po prvé světové válce.

Tak i letošního roku, snad sentiment k staré vlasti to byl, ale chci věřit, že to byla bilance, má dáti a dal, která nás opět, aspoň na několik hodin, seskupila do šiků jednotných jako kdysi, kdy jsme všichni dokázali naši víru v demokracii a touhu ji bránit, kdy téměř v několika hodinách povstal národ do posledního muže proti daleko silnějšímu nepříteli, nacistickému Německu.

Opravdu v dobře připraveném a organizovaném programu br. Dr. K. Jeřábek a mástrem of ceremony Zbyňkem Jeřábkem, v poměrně omezeném čase dvou hodin, vykouzlili účastníci programu atmosféru, kdy se zatajeným dechem, hlubokým pohnutím v srdcích, jsme naslouchali melodii Dvořákových písní biblických, Smetanových skladeb a pro hosty pak Old man river, jež náš umělec zpěvák, krajan Jan Rubeš, zazpíval za doprovodu pianisty Leo Barkina, zapsal se tak nezapomenutelně do srdcí posluchačů.

Báseň Viktora Dyka "Osm a dvacátý říjen", přeloženou do angličtiny R. A. Germanem, přednesla mladičká slečna Mila Zlámalová, která svým přednesem upoutala přítomné. Melodie folkloru, zahráné v mistrném podání prof. F. Schejbalem, nás uvedly do atmosféry našeho domova.

Z kanadských úředních hostů byli přítomni a promluvili: Hon. Dr. S. Haidasz, za ministerského předsedu L.B. Pearsona, Hon. Paul Helyer, minister národní obrany. Za město Toronto byli přítomni čtyři kontrolři, jejichž mluvčím byl kontrolor Dennison, a celá řada zástupců etnických skupin. Z došlých telegramů byl čten pouze telegram bývalého ministerského předsedy Hon. John Diefenbaker. Pozdravné projevy byly přijaty s nadšeným potleskem všech přítomných.

Náš poměr československý pak odborně vysvětlil jeden z povolaných mluvčích československého exilu, Dr. Fedor Hodža, syn státníka a jednoho ze slovenských buditelů, bývalého předsedy vlády první československé republiky Dra. Milana Hodži.

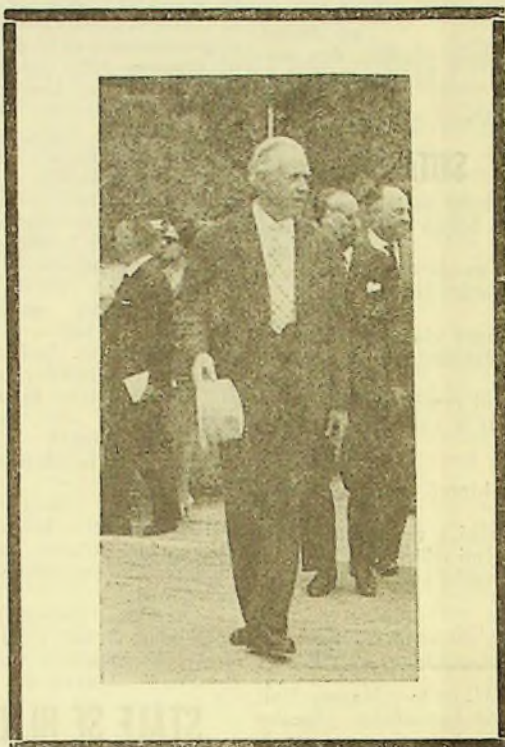
Po slovenského hostu, následoval projev sestry Marie Provazníkové, první sokolky a důstojné reprezentantky Sokola na fóru světovém. Projev, na který naše československá skupina nikdy nezapomene. V příštím čísle otiskneme výňatky z tohoto projevu, aby každý z čtenářů měl možnost se zamyslet a zpytovat svědomí. Věřím, že to každý z nás udělá a uposlechně volání této vzácné ženy, jejíž hlas dokázal postavit do pozornosti a ukázat před milion československých sokolů. Vzácné ženy, tak dojemně skromně ve své velikosti, tak vzácně přímé a pravdivé. Tolik drtivé pravdy bylo v projevu sestry Provazníkové, že její Sokolstvo, jež dle Masarykových slov bylo první obranou vlasti, svobody a lidských práv, uposlechně jejího volání a vzhopí se k novým slavným činům slavné národní epochy.

Slavnost byla ukončena národními hymnami za vedení u klavíru sl. Helenou Mikulčíkovou. Mám za to, že se mnou bude souhlasit každý z přítomných, že sálem zněly nejen státní hymny zpívané s vroucím zápallem, ale že byly zároveň vroucí modlitbou za vrácení těch svobod a práv, ze kterých naše republika vznikla. Bože, vyslyš nás!

Jaroslav Sejnoha:

ZA VLADIMÍREM VAŇKEM

legionářem, diplomatem, spisovatelem, členem SVU.

Román, který napsal ve švédském vězení byl ve vlasti nazván "bludným kamenem české literatury". Bludným je také každý diplomat. Náš Vláda byl však tulákem mimořádným. Jak v dobrodružství válečném a diplomatickém tak v literatuře a grafice.

Narodil se 27.V. 1895 v Dobré, patřící dnes Polsku, kde jeho otec byl lesníkem. Na jaře r. 1914 odjel do Ruska. Po vypuknutí války vstoupil dobrovolně do vojska a přenášel vzkazy přes fronty. Vypráví o tom v knize "Moje válečná odysea". (Nakl. R. Hudec, Praha 1926). Za putování z Ruska do Itálie přispěl i k osvobození svého strýce inž. Karla Veselého, zakladatele českého odboje v Itálii za 1. světové války. ("Naše Hlasy" 24.IV. 1965.)

Po válce vstoupil do ministerstva zahraničních věcí.

Po vpádu německého vojska do Prahy odjel dne 17. března 1939 se svou chotí, původu švédského, z Prahy autem do Stockholmu. Projel a ujel. Se stejným klidem, s jakým za 1. svět. války přenášel poselství, ukazoval německým strážím svůj diplomatický pas a hlásil služební cestu. Ještě mu někteří němečtí důstojníci zasaluovali.

Zapojil se do odboje. Zprávy, které posílal našemu exilovému ústředí byly důležité. Švédové ho však za tuto zpravodajskou činnost odsoudili na 4 roky do žaláře. Po 2 letech byl králem omilostěn. V žaláři napsal román "Země krvácí - země kvete". Román o někdejších českém odboji a současně období, za promítání státních a národních problémů i autorových trampot do třicetileté války. (Kniha vyšla nejprve ve švédském překladu v r. 1943, později česky r. 1946 v nakl. Vladimíra Žikeše v Praze.)

Po druhé světové válce zakončil svou diplomatickou dráhu jako vyslanec v Švédě.

O Vánocích r. 1948 odjel do Říma, kde zastupoval některé švédské firmy a věnoval se činnosti turisticko - obchodní. Postavil na břehu mořském, severozápadně od Říma, turistické švédské město Riva del Sole, které navštívil i švédský král. Po kratší dobu se zúčastnil i lázeňského podnikání na ostrově Ischia.

Psal takřka po celý život: o švédském princovi - malíři Evženovi, o malířích Gončarově a Larionovi, o Beaudelairevi, o Jordanu Blommarovi, o Martinu, Stravinském, o Janu Masarykovi, Kubelích a napsal divadelní kus "Pensionát Nirvana".

Z podnětu kruhu přátel Vladimíra Vaňky, vedeného v Římě Dr. Mášou Broitovou, vydala SVU letos k Vaňkovým 70. narozeninám jeho "Knihu povídek", napsaných s představitostí téměř surrealistickou a autorem ilustrovaných.

V posledních letech jsme ze dvou příčin vyměnili hrst přátelských dopisů a v r. 1964 i pěkné pobesedovali.

Dne 1. října byl překvapen lehkým srdečním záchvatem, dne 5. večer druhým a ve středu 6. října třetím a tak náhlým, že smrt si ani neuvedomil.

Jeho ušlechtilé statečné choti a milé a pávabné děti, zdrceným tragedií, posíláme s projevem soustrastí neupřímnější přání, aby měly dost mravní síly k nezbytné resignaci.

Vladimír měl duši umělce. Dovedl se nadchnout. Neměl rád všednost. Byl z rodu milenců života, pro který ho soudičky stědře obdařily, vždy však pohotový vlastenecky všechno riskovat. Často pospíchal a překvapil. I nyní svým skolem. Neměl hrstku svých starších kolegů "posledních mohykánů" takto překvapit a předběhnout. Čest, Vládo, Tvé hrdinné památce!

SEVERNÍ VIETNAM OCHOTEN JEDNAT

Téměř každý den alespoň jedna zpráva obsahuje náznaky, že by severní Vietnam snad přece jen byl ochoten jednat. Ale počty a náznaky neutrálních diplomatů a spekulace novinářů se zatím nepotkávají s fakty - vietnamská válka pokračuje, protože severní agrese pokračuje, a Hanoi jinak mlčí.

Více než 2.000 kilometrů na severozápad je neklidná himalajská hranice. Plná horská válka Číny s Indií sice ustála, ale pohraniční přestřelky pokračují, tu Peking, tu Nové Dillí protestují jeden proti nájezdům druhého. Co hlavní - na himalajské frontě není jisto, kterou hodinu nebo den opět začne válka oněch rozměrů, jakých dosáhla ve 1962 roce.

A ještě dál k západu, Kašmír. Když konflikt vrcholil před několika málo týdny, odehrála se bitva mezi indickými a pakistanskými jednotkami asi 50 kilometrů na západ od Srinagaru, největší bitva v kašmírském konfliktu za posledních 18 let. Tehdy i strážliví pozorovatelé vyslovili obavy, že kašmírská krize by se mohla změnit ve válku vietnamských rozměrů.

Vietnam, himalajská hranice, Kašmír - tři konflikty v poměrně omezené oblasti. Kde je společný jmenovatel? V jednom jsou proti sobě severní a jižní Vietnamci - ze jedné strany komunistický sever, za druhými vzdálená Amerika. V druhém konfliktu, Čína proti Indii. Čína sama, Indie s pomocí Spojených států, Velké Británie a Sovětského svazu. V třetím konfliktu, Indie a Pakistan. Kdo je za nimi? Po dlouhá léta Moskva i Peking podporovaly indické nároky na Kašmír, dokud Pakistan byl pevným spojencem západu. Když Pakistan začal svou čínskou hru, Peking změnil kurs, ale Moskva tím pevněji dál podporovala Indii proti Pakistanu. Ale nyní i tady je změna: sovětsko-pakistanské vztahy se upravují, Moskva vsadila svou kašmírskou politiku do neutralistické formy, Indie jako by ztrácela sovětskou oporu - a snad i proto konflikt v Kašmíru roste.

Ale toto válečné panorama je možno ještě rozšířit geograficky i časově, a celá řada zdánlivě nesourodých věcí najednou začne jaksi zapadat do sebe. Od posledních chvíl druhé světové války do dneška, naprostá většina válek, konfliktů a krizí se odehrávala v celkem plynulém seismickém pásu světové politiky - od severní Evropy po Labi k jihu a s Dunajem k východu v širokém pásu zahrnujícím východní části Německa, Rakousko, jugoslávské kontinentální pohraničí, přes Řecko a Turecko dál na Střední východ, pak Iran a Afghánistán, a tady jsme už v Pakistanu a v Himalajích a v oblasti bývalé Indochíny a je možno pokračovat dál - Tajvan, a Korea, a konečně i Japonsko. Geograficky je to obrovský půlměsíc, který obepíná evropské a asijské vnitrozemí. Politicky je to řetěz srážek: vleklý boj o Berlín. Sovětské výboje čtyřicátých let ve střední Evropě. Politický zápas o Jugoslávii. Poválečná záškodnická válka v Řecku a tlak proti Turecku, dva nebezpečné body, které do velké míry zachránila Trumanova doktrína. Pak dál Iran a první krize ve Spojených národech v šestačtyřicátém roce, když Rudá armáda nechtěla odejít z Persie. Politické zápas o Afghánistán, Kašmír a Himalaje, Laos a Vietnam, Tajvan a korejská válka padesátých let.

A tady se nevyhnutelně objevuje teorie starších i některých novějších geopolitiků. Nikoliv ideje zkroucené a dogmatické geopolitiky nacistického období, ale

NESMRTELNÝ NÁROD

Josef Čermák

Revoluční věk není ctištěm dat. Ani dat tak slavných, jakým byl 28. říjen 1918. Současníci onoho jasného dne pomalu odcházejí. Střední generace vzpomíná, s pocity někdy trochu rozpačitymi, na školní oslavy, na verše, na které si záček za boha nemohl vzpomenout, na Masarykův vznesený stín. A doma vyrůstá generace, pro níž den samostatnosti je prázdným pojmem.

Pro exulanty je 28. říjen příležitostí k sentimentální pouti do ztraceného ráje vzpomínkami přikrášlených věceřských. Je příležitostí k zastavení, k zamyšlení a snad i pohledu do neurčitosti zítřku.

Celá řada krajanů a exulantů byla v Československu. Tu a tam některý si to pochvaloval - měl se dobře (za dolary), vítali ho, slivovice byla a třeba o něm psali i v novinách. Většina, obrovská většina se vrátila posmutnělá. Našli svou zem zchátralou a zchudlou, beznadějnou a lhostejnou. Polevil - li očividný teror, svoboda - v onom perversním komunistickém smyslu - je výsadou pouze komunistů. Tém ostatním je nanejvýš dovoleno si u mírně zanařádat. Strach pořád ještě dusí život a zkřivuje páteř. Komunistický režim může být pyšný na své dílo zkázy...

Je to chmurný obrazek. Národ, který se vzeplál k hrdinské nabídce obětí v třicátém osmém roce, jako by se vzpíral, probudil z těžké, jen na chvíli přerušené mdloby posledních třiceti pěti let. Jen tu a tam bleskne jiskra vzdoru, tu a tam se ozve hlas protestu. A tvořivý duch národa, přes tísnivost svěřící režimní kazajky, občas zažhne uměleckým dílem či geniální myšlenkou. Vyrůstá světová opera na Slovensku, filmy sklízí první ceny, byl úspěchem bruselský pavilon, Česká filharmonie (mizerně placená a režimem zřejmě považovaná za masinu na vydělávání dolarů) triumfuje v koncertních síních několika kontinentů.

Doba temna ještě neskončila. Ještě daleko je k svítání. Ale obrodné síly se pomalu hromadí. Křotivý nesmrtelný národ se připravuje k novým zítřkům.

takových politických zeměpisů jako byl třeba britský Mackinder nebo americký Spykeman. Není třeba jít do detailů. Stačí vidět onen široký obrys, který Mackinder naznačil už před jednadesáti lety. Svět, který má své kontinentální jádro, to jest východní Evropu a asijský kontinent obrácený k severu. Kolem tohoto jádra je vnitřní oblouk, neboli okrajové oblasti, to jest právě ono krisové pásmo. A za vnitřním obloukem oblouk vnější, země v moři a k moři orientované, všechno to, čemu Mackinder říkal vnější ostrovy a k čemu počítal nejen třeba Anglii a Japonsko, ale také Ameriku. A z Mackinderových teorií vycházelo, před jednadesáti lety, že nevyhnutelně musí vzniknout konflikty v onom vnitřním oblouku, kde se stýká kontinentální jádro a ostrovní mocnost.

Toto je ovšem jen jedna a jen zeměpisná, interpretace současných politických krizí. Je řada jiných interpretací, ideologických, čistě mocenských, kulturních a náboženských, civilizačních a nacionálních, a každá z nich má do určité míry svou platnost a ukazuje dnešní konflikty v různých perspektivách a daleko plastičtější než jen plošné politické rozborů. A každá z nich současně potvrzuje, že dnešní konflikty na okrajích Asie skutečně nejsou jen výsledkem nějakých historických omýlů a nedopatření, že jsou to zápas historie dosahu. Ze rozhodnutí Spojených států bránit Jižní Vietnam proti severní agresi, nebo rozhodnutí západu podporovat Indii proti útokům Číny, je přesně totéž jako bylo rozhodnutí podporovat Řecko proti komunistickým záškodníkům, nebo západní Berlín proti tlaku od východu. A že tudíž asijské konflikty jsou natolik v našem srdci světové politiky jako konflikty evropské.

DÁMSKÝ ODBOR ČSNS TORONTO

(PŘÍPRAVY NA BAZAR)

Poslední schůze před listopadovým bazárem je vždy rušná. Ženy se sejdou, dohodou práci se hromadí, rozdávají se další návody a stříhy, projednávají se detaily a rozebírají se pozvánky. Členky Dámského Odboru ČSNS Toronto se takto setkaly v Sokolovně, za deštivého, říjnového večera. Nejenom že jsme bazárovým přípravám věnovaly hodně času, ale měly jsme mimo to i pestrý program. Několik sester nám povědělo o svých zajímavých letních prázdninách a uviděly jsme i barevný film. Sestra Valyí vedla tuto část večera a představila nám řečnice.

Renata Michalovská se před krátkou dobou vrátila z cesty Evropou. S kamarádkou procestovala tento kontinent a prožila opravdu zajímavou dovolenou. Nám se zmínila jenom o návštěvě Československa a Španělska. Československo na Renatu zapůsobilo dosti pochmurně - ticho a samota byla tam, kde se očekával ruch a život. Hrady, koncerty a výstavy samozřejmě byly výtečné a Renata využila mnoha příležitostí k vychutnávání československé kultury. Její cesta Španělskem byla velmi dobrodružná a opravdu zapůsobila na Renatu. Uviděla nádherné stavení domy, paláce a parky. Poznala, že se tato země liší v mnohém od ostatní Evropy, jak v kultuře, mravech, jídle, tak i v lidích a krajině. Svoji přednášku ilustrovala mapou a fotografiemi. Potěšily jsme se z přítomnosti Renaty. Tato dívka, dcera naší s. Michalovské, mluví výtečně česky a má velkou zásobu slov, i když se narodila v Kanadě. Mluví bez jakéhokoliv ostychu, přirozeně a s humorem.

Sestra Zdenka Mendlová ztrávil delší dobu v Římě. Toto město zřejmě vskutku miluje a má různá, zajímavá zákoutí, malé obchůdky, uličky i velké třídy se známými budovami. Její přednáška, přečtená s. Michalovskou, nám věrně a procítěně vyčarovala krásný Řím před očima. S. Mendlová se též zmínila o osobním setkání s Arcibiskupem Beranem, které na ni udělalo velký dojem. S. Mendlová náš Dámský odbor již dlouho podporuje a tak pilně pracuje vždy na bazár, že by se ji stěžila mnohá mladší sestra mohla vyrovnat.

Sestry Arendová a Vieznerová nám pověděly o své cestě na ostrov Jamaiku. Tyto sestry, ještě společně s Miladou Redly a se svými rodinami, se připojily ke skotské skupině a udělaly si zájezd na tento krásný ostrov. Celkem bylo ve skupině 70 osob, všichni se navzájem velmi dobře spřátelili a dva týdny v jamaickém ráji uteklo jako voda. S. Arendová nám popsala svojí do-

brodružnou jízdu na vorech, v peřejích řeky Rio Grande. Ostrov se jí náramně líbil a využívala plně všech výletů, zajiždě a společností ostatních. Sestře Vieznerové se za to nesmírně líbila světlující laguna - Oyster Bay - kde fosfor v moři dovede za tmy osvětlit okolí. Sestry se zájmem sledovaly barevný film sestavený s. Vieznerovou, na kterém poznaly syté barvy tropického kraje, čiré moře a všechny události, které sestry na Jamaice prožily.

Tímto byl náš program ukončen. Byl to opravdu plný večer! Návštěva byla dobrá - uviděly jsme mezi sebou opět novou sestru, pí. Plášilovou, která právě imigrovala do Kanady. A přes to, že vytrvale přišlo, ukázala se mezi námi i s. Marie Nováková z Hamiltonu, aby mohla odvést všechnu svoji dohodovanou práci na bazár.

Nyní se plnou parou všechny již chystáme na bazár. Ženy se scházejí ve svých domovech a pracují, vyšívají, pečou, pletou, lepí a malují. Těšíme se, že uvidíme všechny krajany a známé na našem bazáru v sobotu, 20. listopadu odpoledne, v Masarykově Domě. A nejvíce se těšíme na všechny příspěvky dětí, na naši výstavu kreseb. Děti, zúčastněte se co nejvíce naší soutěže, namalujte obrázky (téma - cokoliv z Československa) a pošlete ještě před bazárem na adresu: Mrs. K. Trian, 106 West Mall, Apt. 310, Etobicoke, Ont., a nebo na adresu: Mrs. R. Petříček, 83 Vaughan Road, Apt. 6, Toronto 10. Obrázky ať jsou nejméně 11"x14" veliké.

Přijďte všichni a pomozte nám POMOCI OSTATNÍM! Tolik lidí se již na nás obrací o pomoc a aby nám bylo možno jim nadále pomáhat, potřebujeme vaši podporu. Přijďte a dobře se pobavíte, dobře se najíte, dobře nakoupíte, uvidíte Mikuláše s čertem a spokojení odejdete. Čeká na vás plno malých překvapení! Přijďte na Bazár Dámského Odboru ČSNS Toronto, těšíme se na vás.

E. Vieznerová.

Z TORONTA

Další hrou v divadle Crest v podzimním repertoáru je "Tiny Alice" (od 10. do 27. 11.). V hlavních rolích Anna Cameron a Joseph Shaw.

Petra Burka, známá kanadská krasobruslařka, která je po otci českého původu, otevřela výstavu kanadských zimních sportů na CNE dne 3. 11. Výstava trvala 4 dny.

F.C. Štěrba:

VE FALEŠNÉM ZÁMEČKU

(Vzpomínka z Pórtu Alegre).

Nemyslete, že v Pórtu Alegre není romantika. Není-li pravá, která snad v nové době vyprchala, tedy je alespoň napodobená. Pod ulicí Vévody z Caxias, blízko nové katedrály, je rohový dům na svahu k dolnímu městu. Jaký to ale dům! Jakoby někdo vystříhl ilustraci románu Valtera Scotta, zvětšil ji, a pak ji promítl do tmy uličního rohu. Zeď z hrubě tesaných kamenů tmavých odstínů, kombinovaná s hrubou břizovitou omítkou, a s prodlouženým čelným štítem, v horní části pod prežovou střechou s falešným balkónkem o slepém okně, úzká zamřížovaná okénka, nepravdělně rozhozená po fasádě, železem pobitá novogotická vrata s kosočtverečným kukátkem, vedle vrat elipsovité okénko, a nad nimi stará kovaná lucerna na tepané konsolě. Roh domu je baštově polokulatý, do chodníku vybíhající. Nad vraty je další malé okno. Hotový "Old Castle" malého Skotského šlechtice.

Vždycky, když jsem šel kolem tohoto pa-zámečku, bylo mi divné, že nejvíce vůbec známý vnitřního života. Jakoby odumřel světu, ač stavba byla zřejmě nová, věrně napodobující starou. Až později štěstí mi přálo, a to když jsem prodával nápoje, a náhodou při tom zjistil, že onen zámeček se jmenuje "Ivanhoe", a je vlastně nočním barem městské smetánky, která tam za zavřenými dveřmi hoduje a pije, a že každý tam nemá přístup.

Jednoho dne mně nohy náhodou opět zavedly až k onomu zámečku. Dodal jsem jsi odvahu, a zatáhl za drát zvonku, jehož rukojeť byla skryta ve veřejích vrat. Žádná odpověď, jen dozněl blesk mého zazvonění, ne nepodobný zvonku klášterní fortny. Zavzvonil podruhé, opět nic. Chtěl jsem už odejít, domnívaje se, že tam nikdo není. Ale pokouše se serií tří, zazvonil jsem potřetí. Za chvíli zavrзло nade mnou okénko, a v něm se vyklonila razježelá

F.C. Štěrba:

ODPOLEDNE

Odpoledne není žena, a přece je miluji.
jeho vánek není pocel, a přece jej celuji.
Kdyby nebylo odpůlnů, den pozbyl by na ceně.

Zlom dne
Odpoledne není žena, a přece je miluji.
horké jeho jehly do těla si vytetuji.
Kdyby nebylo polední, den ztratil by na věně.

Chor dne
Odpoledne není žena, a přece je miluji.
odstíny jeho křížem-krásně slastně sleduji.
Kdyby nebylo odpůlnů, den pozbyl by na jméně.

Zvon dne
Sbírka: "Verše z neznáma"

SVITÁNÍ

Tma rozbledla se jak starý plyš, zešedlá, a bílým světlem posypaná; vkrádá se směle v najitřní tiš halasivá zobáci fanfara rána. Svitání kotouč slunce však ještě drímá v dolině černavé, za zmodřelým hřebenem, avšak jitřní rumělka sinná plazí se už v rozhoří světlezeleném.

Svitání
Kde jsou hřmné trumpety k přede-
dehře nového dnění, k vítání rozednění?
Slunce svými trilky podepře
přespolní veské kohouti kuropení.
Svitání.

Sbírka: "Verše z neznáma".

Dne 14. 11. bude v Massey Hall koncertovat Poznaňský pěvecký sbor. Začátek představení ve 3. hod. odp. Ve sboru je 75 zpěváků vynikajících kvalit.

UVAŽOVALI JSTE O TOM, PROČ

V KAMPELIČCE

našem krajanském peněžním ústavu
požívajícím všech výhod zvláštního
zákona provincie Ontario

M Ů Ž E T E

za své bezpečně uložené a pojištěné úspory

O B D R Ž E T I

ÚROK 4 A 1/2% ROČNĚ?

N A V Š T I V T E N Á S

CZECHOSLOVAK /TORONTO/ CREDIT UNION
740 SPADINA AVE., TORONTO 4

Telefon: 925-0557

Pondělí a středa 7-9 večer — Sobota dopoledne 10-1

STÁLE SE HLEDÁJÍ
DÁRCI KRVE

Komunistické "Rudé Právo" ze dne 1. října uveřejnilo na úvodním místě první strany článek příznačně nadepsaný: "Strana hovoří s mládeží." Nadpis článku je poněkud nepřesný, neboť z obsahu článku plyne, že komunistická strana teprve s mládeží hodlá "hovořit" a to během zvláštní předsezijní kampaně v měsíci říjnu a listopadu. Jde zřejmě o nový, plánovaný a centrálně řízený pokus komunistického režimu o ideovou a politickou indoktrinaci československé mládeže, jejíž politické rebelství, či ideová vlažnost a netečnost i vyslovené protikomunistické názory, jsou již dlouhou dobu jedním z nejtěžších problémů komunistického režimu a předmětem diskuse v komunistickém tisku, v mládežnických organizacích i na pracovištích a ve školách.

Zmíněný článek uvádí, že mezi mladé lidi na závodech, ve školách i v místě bydliště, přijdou "politici a hospodářští funkcionáři, kulturní a vědeckí pracovníci i funkcionáři společenských organizací" a budou s mladými lidmi diskutovat. Jinými slovy: režim pro tuto indoktrinační kampaň mezi mladými lidmi mobilizuje celý svůj štáb partajních, kulturních i jiných aparátníků. Program této indoktrinační akce má řadu bodů:

—Objasnění stavu a vývoje naší společnosti v hospodářské a ideologické oblasti; postavení mládeže jako organické součásti společnosti...

—Otevřená diskuse o problémech mladých lidí, o jejich názorech, podmínkách a námětech...

—Podíl mladých na společen-

ském i ekonomickém rozvoji, jejich účast na správě a řízení...

—A vlastním účelem tohoto organizovaného náporu na myšlení a názory mladých lidí prý je "vysvětlit jim podstatu, smysl a cíle komunistické strany" a současně dosáhnout toho:

"aby se všechny stranické organizace a orgány začaly na příště daleko intenzivněji a soustavněji, zabývat životem a problémy mladé generace".

Je to zřejmě plán dalekosáhlý a dáblsky vymyšlený. Jedním šmahem, během dvou měsíců hodlá komunistický režim skoncovat s rebelstvím, nedůvěrou, netečností i s uvědomělou opozicí mládeže. Pochybujeme však, že sekomunistům podaří během dvou měsíců desperátního pokusu, dosáhnout toho, co se jim nepodařilo za celou dlouhou dobu své despotické vlády v naší zemi. Zatím je pouze jisté, že se všemocná, vševědoucí a nemýlná komunistická strana najednou odhodlala "hovořit s mládeží." S touto mládeží, které až dosud jenom nařizovala a s níž až dosud hovořila pouze prostřednictvím partajních fermanů, instrukcí a výnosů. Není však vůbec jisté, zda československá mládež je ochotna "hovořit s komunistickou stranou". S touto stranou, která je zatížena tolika hrůznými zločiny, morální a politickou korupcí, nesčetnými akty nelidského teroru a bezpráví, falšování celého národního historie, hanobením T.G. Masaryka a hlavně zradou vlastního lidu a zahanobením národní svobody a státní nezávislosti do spárů sovětského imperialismu.

Diskuse, vedená již několik roků v komunistickém tisku i svědectví mladých lidí, kterým se podařilo uniknout do země svobodného světa, dokazují, že komunistická indoktrinace mladých lidí selhala a že mladá československá generace se nedala až dosud ani zkorumpovat ani zastrašit. Věříme proto, že i tento komunistický nápor československá mládež odrazí a překoná a že zápas o duši československé mládeže komunisté již definitivně prohráli.

"Vykonstruovaný model mládeže je rozbitý... Život nenaplnil představu o něj a nevytvořil mladých lidí zodpovědných ich želoniu, kterým naplnili úpravy, direktivy, osnovy, příkazy i podněty, týkající se výchovy nového pokolenia naší společnosti" -napsal na jaře letošního roku do časopisu "Kulturní život" slovenský básník Laco Novomeský.

Ano, souhlasíme! Komunistický "vykonstruovaný model mládeže je rozbitý". Nikdo ho již neslepí. Ostatně to byl špatný a děsivý model, podle cizího a špatného vzoru.

klenbě zavěšená malá svítilka, zastíněná zeleně, také mnoho světla dolu nevrhala.

Byl jsem zklamán a rozčarován, očekával jsem podle fasády neméně honosný vnitřek. Připadal jsem si, že jsem v potěmkin-ském domě, a všechno se na mně šklebilo posměšně a i onen ospalec civel na mně, jakoby chtěl říci:

"Tak vidíš, zvědavče, a co jsi získal, žeš mne vzbudil z těžkého snu?"

Odpověděl jsem se mu rychle, a prosil ho o prominutí, že jsem ho zbucoval. Moje zvědavost byla ukojená, ale moje fantasie podvedena. Dobře mně tak!

EVROPSKÁ LÉKARNA
posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.
TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Barevnými okénky vnikal sem polosvit, a na stropě, v křížové

RUDÍ BEATLES Z PRAHY

Pod tímto názvem přináší vídeňský ilustrovaný časopis - "Stern" zajímavou reportáž, která nám o životě mladých v Československu povi víc než deset filosofických a sociologických pojednání o tom, jak reaguje naše mládež na povinnou erární komunistickou výchovu. Reportáž je doplněna autentickými fotografiemi, což hodnověrnost posudků autorů (reportéři byli 2) ještě zvyšuje.

Hned na počátku autoři tvrdí, že "vlasaté hlavy" patří k obrazu zlatého města stejně jako Hradčany a Karlův most. Ještě před 2 roky byli označováni za škůdce lidového režimu. Tehdy platili Beatles a jejich hudba za výstředky kapitalistické dekadence. Ale pak nastal prudký obrát: režim uvolnil otěže a vlna Big-Beatu se převalila přes celou zemi jako přírodní katastrofa.

Hledali jsme na Václavském náměstí místo k zaparkování a našli jsme Helenu - začínající vídeňští autoři svou reportáž "Kam máte namířeno?" volala a přela na naši stranu. Měla dlouhé, světlé vlasy, padající s ramen. Odhadovali jsme ji na dvacet let. Pozorovali jsme ji bedlivě ze strany. K svým otřelým blue-jeans měla modrou košílkovou blůzu a přes ni černou koženou bundu, na nohou ploché řemínkové sandály na bosu.

"Já jsem Helena" představila se a stiskla odborně zapalovač.

"Mluvte dobře německy", pravil jsem k ní.

"Mám přátele v Bavorsku", odvětila. "Často mě navštěvují. Ne- ní to daleko. Hlavně pro ně".

Jeli jsme pomalu Václavským náměstím dolů. Kolem pomníku Svatého Václava parkovala na o- bou stranách v hustých řadách a- uta západních turistů; 370.000 ná- vštěvníků v r. 1964. Přes 500.000 jich bude v tomto roce. Z Rakou- ska, Německa, Francie a Anglie. Na chodnicích se tlačili lidé. Václavské náměstí je stále ještě nákupní středisko a procházkový boulevard jako dříve, když byla Praha ještě zlatým městem.

Lahůdkářské obchody mají svě- tlé, vkusné dekorované výklady, jsou plné, výběr je mnohostran- ný. Ale zboží je drahé - hlavně pro Čechy.

Moderní mléčné bary se střída- jí s kavárnami moderního stylu. Vedle biografů, prodejen s gra- mofonovými deskami a knihku- pectvými.

Je teplé letní odpoledne. Ženy ve světlých letních šatech. Mladí lidé se proměnují ve skupinách i ve dvojicích nahoru a dolů. Té- měř všichni nosí stejnou unifor- mu: blue jeans a dlouhé vlasy.

Blue jeans přišly z USA. Pro- pašovali je turisté a obchodníci přes železnou oponu. Účesy a cho- vání jsou britského původu. Kmo- trovství Beatles a Rolling stones jsou zjevná.

"Je zde víc Beatles než v An- glii" podotýká.

Helena přitakuje a praví: "To je vina vlády".

Ještě před rokem náleželo k po- vinností policie honit každého, kdo měl účes a la Big Beatles. Když se policistům podařilo ně- kterého z nich lapit, ostříhali mu na komisařství hlavu do hola.

"Když se to dostalo do veřej- nosti - vyprávěla Helena - necha- li si mnozí mladenci růst vlasy. Prostě z protestu. Mnozí moji známí nosí beat-Beatlovský účes a při tom považují dlouhé vlasy za něco odporného. Je to však pr- vní možnost, jak tise, ale přesto nenápadně možno oponovat reži- mu".

Dříve dávala pražská mládež průchod své nespokojenosti hlu- čně a bezvýsledně. Tak na příklad každého prvního máje docházelo k živým shromážděním: po stá- tem nařízených průvodech dělní- ků následovalo shromáždění mládeže v parcích a hlásnými trou- bami mládež volala po větší svobodě a lepších životních pod- mínkách.

Letos poprvé nedošlo k očeká- vané demonstraci. Místo toho je dnes v Praze více "Vlasáčů" ("Pilzköpfe" jim říkají autoři) než policistů v celém Českoslo-

vensku. Komunistický režim ka- pituloval před účesovou ofensivou mládeže.

Helena zakotvila v kavárně. Až na chodník jsou rozestaveny sto- lečky a židle. Kolem nich sedí mladí lidé. Mezi nimi ženy s ná- kupními taškami. Několik star- ších mužů hraje šachy.

Helena objevila přátele. Před- stavuje nás: "Dva žurnalisté. Prá- vě jsme se s nimi seznámila".

"Přicházíme ze západu". Bedlivě nás pozorují. Pak jeden z nich praví: "V pořádku. Přise- dněte k našemu stolu".

Během rozhovoru, které mohli lidé u okolních stolků naslouchat, jsem se několikrát bázlivě otočil.

Jeden z mladíků, Jiří, stavební inženýr, 24 let, mávl rukou: "Žá- dnou starost. Většina zde smýšlí stejně".

O několik hodin později jsme zažili na jiném příkladu pozor- hodnou ideologickou vlnu. V jednom jazzovém sklepe, který nám byl našimi novými známými doporučen. Domluvili jsme se, že se tam k večeru sejdeme.

Když jsme vstoupili, již tam seděli; nevíme si nás však. Ně- kteří se k nám obrátili ostenta- tivně zády. Jeden z mladíků se o- přel lokty o stůl a povídá chlad- ně: "S komunisty nechceme mít nic společného".

Naše rozpaky byly zřejmé a je- den z mladíků se proto zeptal: "Jste přece žurnalisté".

"Ano..."

"Kdykoliv novinářští pisálkové kolem nás čmouchají, jsou to vždy- ky komunisti. Stále jen to staré kvákání: mládež a socialismus!" Že ze západu přišli žurnalisté, kteří jsou všechno jiného jen ne komunisté, bylo pro ně něco ú- plně nového.

Rozpaky byly překonány, pří- pad byl vyřízen. Vyvolal ve mně však otázku, která mi nedávala pokoje. Obrátil jsem se k Jiřímu: "Co máte proti komunistům?"

Jiří chvíli přemýšlel, pak pravi- l: "Začalo to tím, že Českoslo- vensko mělo v r. 1938 vyšší ži- votní standard než kterákoliv ze- mě východního bloku dnes".

Několik mladíků přikývalo. Jiří vykládal dále:

"My jsme komunismus nepo- třebovali. Náš průmysl byl jed- ním z nejmodernějších v Evropě. Zemědělství kvetlo a lidé byli šta- stní. Podívejte se po naší zemi dnes! Každý na převrat doplatil".

"Také studenti?"

"Ti dostávají dnes stipendia, to souhlasí. A bydlí ve studentských domech. To souhlasí rovněž. Ale vyjděte s 500 korunami stipen- dia!"

Pánský oblek stojí 1.500 korun. Průměrný výdělek Čechů je 1200 korun. Jiří náleží se svým in- ženýrským platem měsíčně do sku- piny špičkových výdělků. Sekre- tářka má sotva 800 korun, učitel 1200, lékař 1400 a obyčejný dělník 1500 korun i více. Specialisté si přijdou až na 3000 korun.

Cesty na dovolenou jsou pro Čechy největší a nejmutnější problém. Pobyt v zemích východ- ního bloku, např. v Bulharsku ne- bo v Jugoslávii, je drahý, přes- to se to však dá sehnat. Cestu na západ je však možno dosá- hnout jen oklikou, neboť stát po- voluje svým občanům potřebné devisy.

Při tom fascinace západu za- chvacuje stále širší kruhy. Hud- ba a móda, literatura a divadlo platí zde víc, přicházejí-li ze zá- padu.

Západní autoři určují plán pra- žských divadel. "My Fair Lady" je na měsíce vyprodána a v pra- žském hudebním divadle "Sema- for" se hraje prvá česká jazzová opera na malé scéně.

Helena a Jiří nás provádějí ka-ždou chvíli po městě. Přes lenivé tekoucí Vltavu ční postavy sva- tých na Karlově mostě do šedo- modrého večerního nebe. V po- září Hradčany, známý hrad, osvě- tlený četnými reflektory. Pojed- nou stojíme před zamřížovaným vchodem. Spolu s 30 až 40 vlas- tými hlavami a jejich děvčaty. Helena se domlouvá s vojáky za

mřížemi. Po krátké výměně slov- byli jsme vpuštěni.

O dvě schodiště hlouběji ve sklepe je pekelný rámus. Na ma- lém podiu brnká šest vlasatých hlav na své elektrické kytary a řve do mikrofonu.

V dušném klenutí vřesť, píští a dupe pár set mladenců a děv- čat. Nad hlavami hudebníků se promítá na stěnu: zvětšená foto- grafie Beatle-Ringo starů, ame- rického klátivce Elvis Presleye, Rolling stones.

Na galerii asi deset vojáků.

"Zasáhnu, jen když mládež začne rozbíjet zařízení. To se stá- vá bohužel často-" říká Helena a luská prsty do rytmu.

Nejhůře se chovali "Hill's De- vils", skupina mladých dělníků z pražského předměstí. Všude, kde vystupovali, rozbili jejich fanouš- kově všechno na padrť. Nakonec na rozkaz shora směli tito "pe- kelníci" vystupovat jen v dopro- vodu 50 policistů. Když ale i po- tom létaly židle a praskala okna, rozhodla se vláda k drastickému kuku: poslala "pekelníky" na nervovou kliniku na pozorování jejich duševního stavu a zakázala další jejich vystupování vůbec.

Vláda se bránila dlouho proti Beat-importu", vykládal mi jeden redaktor pražského rozhlasu. "Až pánové zjistili, že na novém ryt- mu se dá vydělat hodně peněz. U nás je obchod se zábavou ve státní režii".

Ani jedna z četných Beatl-sku- pin nemá české jména. Nazývají se "George and the Beathovens", "Huricans", "Olympic", "Mefisto" a "Heaven's Angels".

S Beat-hudbou přijímají mladí Češi také životní názor, v němž myšlení a necht vůči jakémuko- liv poručníkovi ze strany státu hraje velkou úlohu - praví rakou- ští autoři v závěru své reportáže.

Přeložila Míla Haisová.

ZPRÁVY

Nové kanadské divadlo předve- de Gorkého drama "The Lower Depths" v divadle Colonnade, 131 Bloor St. West, ve dnech 17. až 28. 11. Představení začínají v 8.30 hod. večer, nedělní matiné ve 3.30 hod. odp.

Na dotazy čtenářů, zda je v Torontě kancelář Vysokého komi- saře SN pro uprchlíky, sděluje- me, že zástupkyní této organiza- ce je Miss Muriel W. Jacobsen, adresa: 329 Bloor St. West, To- ronto 5, tel. 924-1033. Tajemnicí kanceláře je paní Claire Ward - ová.

Henry Mancini se svým sou- borem zpěváků a muzikantů bude vystupovat v divadle O'Keefe od 15. do 22.11. Skupina nedávno koncertovala před prezidentem Johnsonem v Bílém domě.

Denní kursy angličtiny v Mezi- národním ústavu začínají v 8.30 hod. ráno a ve 12. hod. v poled- ne. Za kurs se neplatí, ale Ústav by rád viděl, aby se všichni stu- denti za \$2.50 ročně stali členy Ústavu.

UMENIE Z VRCHOV, LESOV A MORA.

Muriel Millen.

(Canadian Scene) — V Britskej Kolumbii sa rozvíja jedinečný typ kanadského umenia - umenie, kto- ré sa zaoberá domácou scénou, ča- sto podávanou abstraktným spô- sobom.

Krajinky Britskej Kolumbie sú jedinečné. John Korner, ktorý u- šiel z Hitlerovho Československa, že ho tieto na prvý pohľad omrá- čily. Je len samozrejmé, že keď McLean časopis poveril deviatich umelcov B.C. nakresliť obrazy, ktoré uverejní vo svojom vydaní 10. mája 1958 a ktoré teraz okra- šľujú budovu University of Bri- tish Columbia, všetci deviatu um- elci si vyvolil maľovať niečo ty- pické pre ich provinciu: Gordon Smith, Joe Plaskett a Molly Bo- bak našli inšpirácie v rieke Fra- ser; John Korner a B.C. Binning v prístave Vancouver; E.J. Hu- ghes na Gabriola ostrove; Bruno Bobak na pahorkoch blízko Ash- croft; Jack Shadbolt v dáždovom lese so sovami; a Lawren Harris na vrchoch, v indiánskych legen- dách a, ako niektorí považujú, mysticizme prinesenom z Orien- tu.

Iný vplyv, ktorý pôsobí na u- menie B.C. a dáva mu jedinečný tvar, je "Vancouver School of Art". Založená v r. 1925, pod ve- dením F. Horsmana Varleyho, člena preslávnjej kanadskej Sku- piny Siedmych, je ešte stále "ma- nufaktúrou myšlienok a miestom kde tieto myšlienky stváňujú".

Človek, ktorému bol Vancouver domovom po dobu 20 rokov a kto- rý graduoval, a za určitú dobu prednášal, na Vancouver School of Art, Gordon Smith, je ex- ponentom dominujúceho vplyvu v umení Britskej Kolumbie. Jeho včasné škice reflektujú jeho účasť vo vojne v rokoch 1940-tich. Po- zdejšie, experimentoval so scene- riou, zdôrazňujúc viac farbu, ako formu alebo líniu. Po štúdiách v r. 1951 s "Bay Group" maliarmi z Kalifornie, v San Franciscu, Canadian Art poznámenal: "Vše- tko čo bolo strnulé a mŕtvé v Smi- thovej práci, bolo akoby spláknu- te prívalom búrlivej expresie. Je- ho tvrdé, priamočaré maľby z ro- kov 1952-55 ho urobili známym. Z týchto Structure with Red Sun, ktorá vyhrala cenu Biennial, je vynikajúcim príkladom.". V roku 1960 nmelec dostal povolenie o- pustit profesúru na British Co- lumbia University a odísť do Eu- ropy na študijnú cestu, ktorú mu umožnil Canada Council of Arts Fellowship. Po návrate do Kana- dy, zdalo sa, že jeho posledné krajinomaľby, medzi nimi Sea Edge, naznačujú zmenu k obraz- nému portrétovaniu. Avšak v r. 1965, názory sa znovu vracajú k tvrdeniu, že Smithove práce zo- stávajú abstraktno - figuratívne - figuratívne v tom, že ako pred- met uživa tvary a farby krajín Britskej Kolumbie; abstraktné v tom, jeho línie dbajú iba na e- steticnosť. Poznamenáva Robert Fulford v Canadian Art: "Smith je najpresvedčivejší vtedy, keď zabudne na konvenčnosť a polo-

realistickú krajinu a použije svoj talent pro voľnú, nenútenú kali- grafiu".

Britská Kolumbia, samozrejme, má i umelcov, ktorí maľujú rea- listicky. E.J. Hughes má záľubu v jasných obrysoch a v silných, "primitívnych" farbách. Mildred Valley Thornton sa zaoberá In- diánmi na pobreží, podobne ako Emily Carr, ktorej vplyv, bezpo- chyby, ostáva silný. Jack Shad- bolt, dobre známy inštruktor vo Vancouver School of Art, ho- vorí o Carr: "Ona vybojovala u- melcov miesto v spoločnosti Bri- tskej Kolumbie".

Maľby spomenutých maliarov sú na výstave v Ottawe, Toronte a obrazovniach na Západnom po- breží. Tam sa tiež nachádzajú i práce veľkého počtu mladých ma- liarov Britskej Kolumbie.

L. LUNSKÝ OPTIK

Prohlídky očí
Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

VŠEKERÉ OPRAVY

chesterfieldů a čalouněného
nábytku provede Vám
PAVEL ČERNÝ
ROZPOČTY ZDARMA
537-5592

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTAR
347 BAY STREET
Suite 210
Toronto 1
Tel. 368-5536

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue Toronto 4
Tel. 537-2631
AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

Ak chcete kúpiť alebo predat
nehnuteľnosti v Toronte
obratte sa na

MICHAEL J. DAVID

Realtor
1 Sorauren Ave. pri Queen W.
Telefón 533-2288

MĚSTO TORONTO "ABYCHOM NEZAPOMNĚLI"

OBČANSKÉ VZPOMÍNKOVÉ OSLAVY
ČTVRTEK, DNE 11. LISTOPADU 1965

Korporace města Toronto zve tímto všechny bývalé vojáky a občany, aby se zúčastnili Vzpomínkové Oslavy, které se bude konat před Starou městskou radnicí, přesně v 11 hodin ráno, ve čtvrtek dne 11. listopadu 1965, na počest nehynoucí památky všech statečných mužů a žen, kteří při plnění svých povinností a v uvědomění velikosti své služby, položili životy za vlast ve Světových Vláčkách 1914-18 a 1939-45.

KLADENÍ VĚNCŮ U POMNÍKU PADLÝCH

Věnce budou posvěceny o půl jedenácté hod. dop. uvnitř radnice, hlavní vchod - vstup dveřmi z James St.

Obyvatelstvo se také zve, aby se zúčastnilo slavnostní ceremonie v Nové Městské Radnici v 11.40 hod. dop. (po vzpomínkových službách), při níž bude otevřena "Síň vzpomínek" (Hall of Memory) a znovuvyvěcena "Zlatá památková kniha" (The Golden Book of Remembrance).

Zaměstnavatelé se žádají, aby umožnili všem bývalým vojákům účast při všech ceremoniích pořádaných u příležitosti tohoto Národního Dne Vzpomínek.

GOD SAVE THE QUEEN

C. Edgar Norris
městský tajemník.

SPORT

Portugalsko postupuje definitivně do závěrečných bojů o titul mistra světa v kopané a ČSR je vyřazeno. Taková je situace ve 4. evropské skupině po nerozhodném výsledku obou soupeřů 0-0 v Oporto. Dva zbývající zápasy ČSR - Turecko a Rumunsko-Portugalsko nebudou mít již vliv na změnu.

Hokejová liga doma je v plném proudu a o vedení v tabulce bojují Jihlava s Brnem, zatím co loňský vítěz ZKL Brno není v plné formě. V této nejvyšší soutěži čs. ledního hokeje dále hrají: Sparta, Pardubice, Kladno, Litvínov, Plzeň, Košice a Zlín.

V Evropském poháru mistrů v kopané má Sparta v druhém kole za soupeře polského mistra Gornik Zabrze a v poháru pohárových vítězů Dukla Praha hraje s Honvedem Budapešť.

Rusko se již kvalifikovalo do konečných bojů na mistrovství světa, porazilo v Kodani Dansko 3-1. Zajištěnou má též účast Chile po vítězství 2-1 na d Ecuadorem. Z mužstev, jež budou bojovat mezi nejlepšími šestnácti napřesrok v Anglii, mají dále již jistou účast: Brazílie, obhájce titulu, Anglie, pořadatel, Maďarsko, záp. Německo, Argentina, Uruguay, Mexico.

Němci nebudou mít na příští Olympiádě v r. 1968 jednotného mužstva, jak bylo odhlasováno na schůzi Olympijského výboru. Až dosud Německo startovalo společně, nebude tomu však v Grenoblu na zimních a v Mexiku na letních hrách. Západní Německo bude mít svou reprezentanci a východní též.

ITALOVÉ PROTI ARGENTINCŮM.

Finalista Světového poháru kopané, argentinský mistr Indenpendiente Buenos Aires střetl se ve dvou zápasech s italským klubem z Neapole s dvěma zápasy. V N. Yorku před 10. diváky Argentinci porazili Italy 1-0 a v Torontě remisovali před 18.000 diváky 1-1. Obě utkání v hledišti sledovali převážně italští emigranti.

Středem zájmu byli hlavně dva hráči: Argentince Sivorí a Brazilce Altafani, kteří však nespĺnili očekávání. Jmenování mají zásluhu na tom, že Neapol, loni ještě v druhé divizi, postoupil do první italské ligy, kde je v současné době v popředí tabulky.

79. VELKÁ PARDUBICKÁ

Na závodě v Pardubicích sledovalo průběh napínavého dostihu dne 10.10. něco přes 30.000 diváků. Startovalo 13 koní čtyř zemí (ČSSR, Rumunsko, Maďarsko a SSSR). Z nich dva koně přešli celou dráhu bez pádu. Po překonání Taxisová příkopu se utvořila silná "pětká", která překonávala všechny další překážky poměrně hladce. Boj zůstal nerozhodnut na trávě i na oranicích za hlavní tribunou. V posledních tisících metrech zvítězila výborným finišem československá klisna Mocná s Vítkem v sedle. Překvapením byla slabá forma maďarských koní. Na pořadu odpovědné byly také tyto závozy: Cena Váhu, Kladrubská cena, Cena Labe, Cena Chrudimky, Cena Moravy, Cena Vltavy a Memoriál kapitána Poplera. Závozy měly dobrou úroveň, ale jejich organizace pokulhávala. Novináři si na př. stěžovali, že jim pořadatelé přidělili sedadla, z kterých nebylo vůbec vidět. Místní tisk poukázal také na to, že celý program nebyl dobře časově zvládnut, protože poslední závod se běžel skoro za úplné tmy!

BATOVSKÝ HUMOR

Batovci si to dobře v zahraničí zaranžovali: p. Vybíral je jejich vedoucím v Asii, p. Vymetal v Africe, p. Vytopil v Americe a p. Vyhlídal v Australii. Ve Zlíně zůstal jen soudruh Vykydal.

GENERAL ELECTRIC A WESTINGHOUSE

Hanuš Hejný

Jsou to dva z největších průmyslových gigantů na světě. General Electric a Westinghouse. Jsou tak velké a tak kapitalově silné, jak si Karl Marx nepředstavoval ani v nejtemnějším snu. Ale žádná svévole se jim nedovoluje a když poruší zákon, jsou potrestány stejně jako nejmenší řemeslník. Je tomu asi dva roky, co několik ředitelů zmíněných společností šlo na měsíc do vězení. A teď příslušný soud rozhodl, že General Electric a Westinghouse musí zaplatit dalších 17 milionů jako náhradu škod a pokutu ve stejném případě, pro který byli odsouzeni oni ředitelé.

Obě firmy porušily zákon proti monopolistickým tendencím, jehož účelem je zajišťovat volnou soutěž. Zákon mimo jiné zakazuje, aby se různí výrobci určitého produktu domluvili na jeho ceně, místo aby ponechali cenu stanovit silám poptávky a dodávky a soutěže, čili tak zvaným tržním vztahům. General Electric i Westinghouse vyrábějí mimo jiné elektrické generátory poháněné parními turbinami. A před několika lety se ředitelé obou firem tajně domluvili - v Americe se o tom píše jako o spiknutí - na cenách, za jaké budou tyto generátory nabízet. I jiné výrobky. A byly to ovšem ceny vyšší, než jaké by určily tržní vztahy při volné soutěži. Když se na to přišlo, šli provinilí ředitelé do žaláře a ti, kdo dotyčné výrobky s umělé vysokými cenami koupili, si podali žaloby o náhradu škod. Bylo to skoro dva tisíce žalob a většina jich už byla urovnána mimo soudní dohodu. Škody se v případech tohoto druhu obvykle hradí trojnásobkem skutečné ztráty, čili je v tom zahrnutá i pokuta. Ze zmíněných žalob dvě podaly akciové společnosti, které zásobují elektrinou obyvatele a průmysl v jedné části údolí řeky Ohio a v jedné oblasti státu Kentucky a Indiana. Byly to tyto dva procesy, ve kterých nyní soud vynesl rozhodnutí a které budou stát General Electric a Westinghouse 17 milionů dolarů. Mimochodem, když soud rozhodnutí v úterý vynesl, na burse na Wall Street klesly akcie každé z obou firem o dolar a čtvrt. Zkrátka firmy byly pěkně potrestány.

Američané jsou na monopolistické tendence velmi citliví, protože v minulosti způsobily milionům lidí těžký život. Hlavně v průběhu první průmyslové revoluce v minulém století. Tehdy silné společnosti a silní jedinci - tak zvaní "robber barons" čili "loupežnické barony" - si budovali svá kapitalistická impéria. Používali k tomu doslova všech prostředků, hlavně nekalé soutěže. Například petrolejářská společnost Standard Oil si vybrala nějakou oblast v Americe a prodávala tam petrolej, benzin a jiné své výrobky pod výrobní cenou - což si mohla dovolit ona, ale ne její menší konkurenti, kteří šli jeden po druhém na bubnu; a když konkurence byla vyhlazena a Standard Oil měla tedy monopol, zvýšila ceny svých výrobků tak, že se spotřebitelé jenom otráslí - ale byli už vlastně v zajetí monopolu, jako jsou spotřebitelé všude, kde není volná soutěž. Ovšem ne tak volná, že by silné společnosti - jako na příklad byla Standard Oil - umožnila ovládnout trh podbízením.

Situace se v Americe obrátila v roce 1890, kdy byl odhlasován zákon proti trustům navržený senátorem Shermanem. Zákon byl však tak strohý, že v praxi se nedalo vynutit jehož dodržování, aniž se nekladl stejný důraz na zdravý rozum jako na literu zákona. Tehdy vstoupil tak zvaný "příkaz rozumu" nebo "zákon zdravého rozumu" jako nový prvek do americké jurisprudence. Zákonodárci v oblasti boje proti monopolům se rovněž vyvíjeli a vyvrcholili v roce 1910 zákonem, který mimo jiné ustavil Federální komerční komisi. Tato komise je dosud hlavním nástrojem, kterého používá vláda k tomu, kontrolovala a regulova-

la a při tom zajišťovala soutěžnost výrobců a působení zboží na tržních vztazích "v zájmu veřejnosti". Slova v "zájmu veřejnosti" představují v této souvislosti právní termín s ustáleným významem a není možno, aby si ho kterýkoliv kapitálově silný průmyslový gigant vykládal po svém, co znamená.

Proč o tom dnes tak obsérně hovoříme. Uprostřed první stránky newyorských TIMESů je dnes zpráva o 17 - milionové pokutě, kterou dostaly General Electric a Westinghouse, a na ještě významnějším místě v pravém sloupci na první stránce je zpráva, že se chtějí sloučit železniční společnosti Chesapeake a Ohio a železniční společnost Norfolk a Western. Jestliže se opravdu sloučí, vznikne tím jedna z největších železničních společností v rukou akcionářů - a žádné jiné v Americe nejsou. Není to monopolistická tendence? Je, ale ředitelé obou železničních společností - kteří musí ovšem nejdříve dostat k navrhovanému sloučení souhlas akcionářů - jsou přesvědčeni, že je to "v zájmu veřejnosti" a že vládní orgány to uznají. Už proto, že sloučením se ušetří miliony dolarů ročně a zvýší se rentabilita. Kdyby se nezvýšila, obě společnosti by možná zkrachovaly; v Americe je většina železničních společností ve velkých potížích, protože jim silně konkuruje silniční a letecká doprava a protože musí doplácet na přepravu osob na krátké vzdálenosti, zvláště na ty, které jezdí každý všední den z předměstí do města do práce a pak zpátky. Aby toto občané nepřišli o vyvolený druh přepravy - a aby se vůbec pomohlo železničním společnostem z finančních obtíží - města, jednotlivé státy a i federální vláda jim různým způsobem poskytují podporu - na příklad tím, že jim snižují nebo úplně odpouštějí daně. A často také tím, že dovolují jednotlivým železničním společnostem slučovat se ve velké, ale efektivní dopravní giganty.

Z KRAJANSKÉ ČINNOSTI

Slovenská luteránská církev sv. Pavla na Clinton uspořádala dne 31.10. po službách Božích t. zv. "reformační oběd." Do tohoto kostela chodí poměrně značný počet Čechů, kteří patřili doma k českobratrské církvi. Duchovním správcem je Rev. Jurkovič.

Omezený počet nových čtenek pro čs. děti v exilu lze za šest dolarů objednat na adrese: Rada svobodného Československa, 2051 Park Rd. N.W., Washington, D. C. 20010, USA. Knižka je společným dílem Petra Zenkla, Jarmily Uhlířové a Ladislava Sutnara.

(Placená Oznámka)

ČTYŘLÉK

Bolven dá vám rychlejší zkrz nazkrz úlevu při bolestech hlavy, nervů nebo při chřipce ku snižení horečky a bolestech v údech. Je to kombinace čtyř moderních léčiv, vynalezená českým profesorem lékařství. Proto působí tak rychle při bolestech jako revma a artritida at už bolest sedí v hlavě, krku, zádech v kříži nebo v nohách. Po čtyřlěku BOLVEN skoro najednou cítíte se lépe zkrz nazkrz. Ano čtyřlěk BOLVEN pomoci oběhu krevního vnika rychle i do těch částí těla, kde bolest sedí a nehybá se. - Čtyřlěk BOLVEN přinese vám více a rychlejší úlevu ve vašich bolestech. I vy určitě budete bez bolesti když si napíšete ještě teď o tablety čtyřlěku BOLVEN dvojnásobné účinnosti na 5 týdnů užívání za \$2.90 vyplacené rychlou poštou se zárukou. A nebudete platit clo! Přiložte cash, nebo money order. Ne COD.

EUROPEAN DRUGS
Břetislav Jelínek, čl. lékárník;
P.O. Box 927 - Laguna Beach,
California, USA.

ZAJÍMAVOSTI

Na československém konsulátu v Montrealu a na čs. velvyslanectví v Ottawě došlo během minulého roku k pronikavým personálním změnám. Nahlédnutím do seznamu zástupců cizích vlád v Kanadě (vydává kanadské ministerstvo zahraničí) jsme zjistili, že v Montrealu úřadují: Consul-General Eduard Bilek, Consul A. Vyhlídal, Consul Karel Jelínek Vice-Consulové: Miroslav Šmíd, Stanislav Pavel a František Blahar. V Ottawě úřadují: Ambassador dr. Miroslav Zemla, 1st Secretary Stanislav Novotný, Military a. Air Attaché plk. Jaroslav Macák, 1st Secretary Josef Svoboda Assistant Military a. Air Attaché Lieutenant - Colonel Bohumil Socha, 3rd Secretary (Cultural a. Scientific Affairs) Zdeněk Rezníček, Attaché O. Pavlík. Novinkou je zvláštní tajemník pro kulturní a vědeckou výměnu mezi ČSSR a Kanadou.

Desátého výročí vlny vězeňských stávek v Československu vzpomněl ve Věstníku Československé nár. rady americké býv. vězeň Jaromír Zástěra. V roce 1955 vypukly nepokoje mezi politickými vězni hlavně v pracovních táborech Vojna a Bytíz na Příbramsku a Rovnost v jachymovské oblasti. K akci, která měla popořít posici Eisenhowera při jednání s Chruščovem v Ženevě a upozornit na nesvobodu v Československu, se 28.8. 1955 kolektivní hladovkou připojili také vězni káznice v Leopoldově na Slovensku. Vzpoua trvala 5 dní za její "organizování" byl později v Nitře odsouzen: na další 4 roky vězení býv. poslanec F. Přeučil a na 3 a půl roku býv. gen. Pelich.

V sobotu 13.11. je v Sokolovně na Dupont St. tradiční Kateřinská taneční zábava. Dalším večerním podnikem je pak Mikulášská dne 5.12. Naši veřejnost k účasti srdečně zvou pořadatelé.

Nejnovějším přistěhovalcem v Torontě je J. Vaněk s paní a s jednoměsíčním chlapcem. Pocházejí z východních Čech a požádali o politický azyl v Řecku. Jejich syn se narodil až v Řecku, ale víc než polovinu svého života strávil na moři. Požádali jsme jej, aby pro naše čtenáře napsal, jak je to s udělováním politického asyly v Řecku a jaké problémy měl ve snaze dostat se do Kanady.

"ITALŠTÍ BOHÁČI" V AUSTRALII

V australském letovisku Alice Springs ztrávila dovolenou početná skupina italských boháčů, t.j. těch, kteří si mohli dovolit vydat jen na cestovné víc než tisíc australských liber. Skupina přiletěla zvláštním letadlem společnosti Alitalia. V seznamu hostů našel pozorný čtenář dva krajany: 23 - letého ředitele chemických závodů v Miláně G.F. Kožucha a papežova zubního lékaře C. Hrušku. Další důkaz tvrzení, že Čechoslováci najdeš všude.

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD

296. Queen St. W. - Toronto 2B, Ont. EM 2-3226

LETADLEM TORONTO - PRAHA A ZPĚT

NA 21 DNÍ

\$ 485.

Připravujete se na cestu do Evropy a nebo do Československa Obstaráme Vám visa a vstupenky na všechny významné podniky v ČSSR a v celé Evropě.

Planujete cestu kamkoliv, nebo si přejete pozvat své drahé z Československa? Nebo cestu do Caribbean, Mexica, Hawai?

Výhodné ceny v zimní sezóně. Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY.

VESELY & GREBĚN
TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.,
Toronto 2B
Tel. EM 3 - 4366

JE VÁM
21 LET?

Jakmile je Vám 21 let, nevztahuje se na Vás nemocenské pojištění Vašich rodičů.

Chcete-li se nadále těšit z výhod pojištění, musíte se přihlásit zvlášť během 30ti dní. Formulář žádosti dostanete v bance, v nemocnici nebo v kanceláři Komise.

JSTE PO
SVATBĚ?

"Rodinné" premie nemocenského pojištění chrání muže i ženu. Informujte bez prodlení svou "skupinu" nebo uvědomte Komisi v případě, že platíte premie přímo.

MÁTE NOVOU
PRÁCI?

Chcete-li, aby pojištění nebylo přerušeno, řiďte se přesně podle návodu na zadní straně formuláře č. 104, který Vám musí starý zaměstnavatel dát při odchodu.

Your

ONTARIO
HOSPITAL
INSURANCE
Plan

Ontario Hospital
Services Commission
Toronto 7, Ontario

PRAHA, VÍDEŇ,
BENÁTKY
POUZE \$439.00

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

Notář.

A VAŠE PŘEDPLATNÉ
DOSUD NEDOŠLO